

Toelichting op het wettelijk begrip ‘open televisieprogrammakanaal’

Het Commissariaat voor de Media (hierna: het Commissariaat) ontvangt regelmatig vragen over de verplichting om bepaalde belangrijke evenementen¹ te verspreiden via een open televisieprogrammakanaal. Steeds meer Nederlanders kijken televisieprogramma's namelijk via internet, waaronder via apps, en steeds minder via een tv-abonnement² op de televisie. De vraag is in hoeverre nieuwe manieren van tv-kijken kunnen kwalificeren als een ‘open televisieprogrammakanaal’.

Het Commissariaat vindt het belangrijk dat een zo breed mogelijk publiek laagdrempelige toegang heeft tot deze belangrijke evenementen. In deze toelichting legt het Commissariaat uit wat hij onder een *open* televisieprogrammakanaal verstaat en wat het Commissariaat verwacht van een partij die het evenement verspreidt. Daarbij legt hij uit dat:

- een open televisieprogrammakanaal op verschillende manieren kan worden verspreid;
- een combinatie van verspreidingswijzen wordt aanbevolen;
- alle mogelijke drempels tot het kijken van een evenement zo laag mogelijk dienen te zijn; en
- dat daarbij de kwaliteit geborgd moet blijven.

Wat is een *open* televisieprogrammakanaal?

In de Mediawet is de verplichting opgenomen om evenementen van aanzienlijk belang voor de samenleving te verspreiden op een open televisieprogrammakanaal. Het doel hierbij is dat deze belangrijke evenementen door een breed publiek kunnen worden bekeken. De wetgever heeft deze evenementen opgenomen in de Evenementenlijst. Op deze lijst staan bijvoorbeeld alle interlandwedstrijden van het Nederlands elftal, de Paralympische Spelen en het Eurovisie Songfestival. De wetgever is bezig met een evaluatie van de Evenementenlijst en, in het verlengde daarvan, mogelijke herziening van het begrip open televisieprogrammakanaal. Op dit moment geldt evenwel nog de verplichting zoals deze nu in de Mediawet is opgenomen.

Evenementen die op de Evenementenlijst staan worden zo belangrijk voor onze maatschappij geacht, dat zo veel mogelijk mensen de verslaglegging daarvan moeten kunnen volgen. Om adequate toegang tot de verslaglegging en een zo laag mogelijke drempel te verzekeren, moeten deze evenementen daarom volgens de wet worden verspreid via een ‘open televisieprogrammakanaal’. De wetgever heeft met deze bepaling willen voorkomen dat deze evenementen achter een betaalmuur zouden verdwijnen. Een televisieprogrammakanaal is niet open als je bijvoorbeeld extra moet betalen om het kanaal te kunnen bekijken.

De Mediawet stelt in dit kader daarom de volgende basisvoorwaarden:

- Er moet sprake zijn van **verspreiding via een televisieprogrammakanaal**³, wat kortweg betekent een geordend geheel van programma-aanbod dat onder een herkenbare naam via een chronologisch schema wordt verspreid en dat bestemd is voor gelijktijdige ontvangst door het publiek.
- De toegang tot de verslaglegging van het evenement op het televisieprogrammakanaal dient ‘open’ te zijn. Dit betekent in de eerste plaats dat toegang **kosteloos** moet zijn. Kosten voor aanschaf of gebruik van technische voorzieningen (zoals apparatuur) om televisieprogramma's te kunnen ontvangen zijn wel toegestaan. Daarnaast mag alleen een pakketaanbieder abonnementskosten in rekening brengen. Andere kosten zijn niet toegestaan.
- Open toegang betekent naast kosteloos ook dat **ten minste 75% van alle huishoudens** in Nederland het televisieprogrammakanaal tijdens de verslaglegging van het evenement moet kunnen ontvangen.

De partij die het evenement wil verspreiden moet zich er steeds voor inspannen dat zoveel mogelijk huishoudens (ten minste 75% van alle huishoudens) daadwerkelijk adequate toegang hebben tot het evenement en dat zij daarbij geen onnodige drempels opwerpt om de uitzending van het evenement te kunnen bekijken. Het Commissariaat beoordeelt deze inspanningsverplichting steeds in een concreet geval en kijkt daarbij naar de bedoeling van de wet en alle relevante omstandigheden van het geval.

¹ Waar we verder spreken over ‘**evenementen**’ worden de evenementen bedoeld zoals geplaatst op de **Evenementenlijst**.

² Met ‘**tv-abonnement**’ wordt bedoeld de overeenkomst zoals gesloten tussen de abonnee en pakketaanbieder, tot afname van één of meerdere programmapakketten, als bedoeld in artikel 6.9a Mediawet.

³ Voor het verzorgen van een televisieprogrammakanaal heeft een omroepdienst een publieke taakopdracht of de toestemming van het Commissariaat nodig.

Wat verwacht het Commissariaat van de partij die het evenement verspreidt?

1. Zorg voor een adequate verspreidingswijze

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de voor verspreiding van het evenement gebruikte verspreidingstechniek (zoals kabel, internet of satelliet) niet bepalend is. De wet stelt ook geen specifieke eisen aan het daarbij te gebruiken platform (zoals via een tv-abonnement, website of app). Dit heeft het Commissariaat eerder ook al bevestigd in een bestuurlijk rechtsoordeel⁴ over het verspreiden van evenementen via het internet door deze toegankelijk te maken op een website. Verspreiding van een televisieprogrammakanaal via een app of website is dus niet uitgesloten, maar enige nuancering is op zijn plaats.

Hoewel het aantal tv-abonnementen sinds 2016 structureel afneemt en er daarnaast nieuwe manieren van 'tv-kijken' zijn ontstaan (bijvoorbeeld het volgen van live televisie via een app of een website), kijkt een groot deel van het publiek nog steeds via de klassieke manier naar televisieprogramma's, namelijk via een tv-abonnement op de televisie. Bij de verspreiding van het televisieprogrammakanaal via een tv-abonnement wordt een adequate toegang voor de huishoudens die daarmee worden bereikt in principe aangenomen.

Bij het enkel online (niet via een tv-abonnement) verspreiden van het televisieprogrammakanaal kan volgens het Commissariaat niet zonder meer worden aangenomen dat de daarmee in theorie te bereiken huishoudens hiermee daadwerkelijk en dus op adequate wijze toegang hebben tot het uitgezonden evenement.

Een combinatie van verspreiding via een tv-abonnement in combinatie met online wordt door het Commissariaat aanbevolen. Het doel van de wet is immers niet het bereiken van 75% van de huishoudens, maar het bereiken van *zoveel mogelijk* huishoudens. Door een combinatie van verspreidingswijzen te gebruiken wordt geborgd dat de groeiende groep mensen zonder tv-abonnement (waaronder veel jongeren) op adequate wijze toegang houdt tot de uitzending van de evenementen, waarbij tegelijkertijd ook de adequate toegang voor de minder digitaal vaardigen (waaronder ouderen) geborgd blijft. Het is aan de verspreidende partij om aan te tonen dat zoveel mogelijk huishoudens (ten minste 75% van alle huishoudens) op adequate wijze toegang hebben gehad tot het televisieprogrammakanaal ten tijde van de verslaglegging van het evenement. Het Commissariaat adviseert partijen daarom om vóór de aankoop van uitzendrechten goed na te gaan op welke wijze een zo breed mogelijk publiek daadwerkelijk kan worden bereikt.

2. Zorg voor laagdrempelige toegang

De eis van een zo laag mogelijke drempel ziet naast de eis van kosteloosheid ook op eventuele andere drempels, zoals te verrichten niet noodzakelijke handelingen waaronder bijvoorbeeld het vragen om (persoons)gegevens die niet nodig zijn voor het kunnen verstrekken van toegang tot de uitzending van het evenement.

3. Zorg voor volwaardige toegang

De eis van een adequate toegang ziet ook op het bieden van een kwalitatief goede ontvangst door het publiek dat het evenement op het televisieprogrammakanaal wil bekijken. Alleen dan heb je volwaardige toegang tot de uitzending van het evenement.

Wat is de rol van het Commissariaat?

Het Commissariaat stimuleert en bewaakt de toegankelijkheid van het media-aanbod. Het toezicht op de verplichting tot het verspreiden van bepaalde evenementen via een open televisieprogrammakanaal maakt hier onderdeel van uit. Het Commissariaat stelt daarbij steeds het belang van de kijker voorop.

De media-instelling die een evenement wil uitzenden is er zelf voor verantwoordelijk om aan de wet te voldoen. Het Commissariaat verstrekt dan ook geen voorafgaande goedkeuringen aan media-instellingen en beoordeelt achteraf. Daarbij neemt het Commissariaat de in deze toelichting opgenomen uitgangspunten mee in de beoordeling en kijkt hij naar alle omstandigheden van het concrete geval. Het Commissariaat weegt hierbij ook eventuele klachten en signalen van bijvoorbeeld kijkers, en de onderbouwing van de media-instelling mee en kan overgaan tot handhaving als dat nodig is.

⁴ <https://besluiten.cvdn.nl/besluit/bestuurlijk-rechtsoordeel-nederland-tv>